

avstr. učiteljskih društev. — Pri tej priliki prosim predsedstvo mestnega magistrata pisatelj nenagradenih spisov, da blagovolijo svoj naslov z geslom vred naznaniti mestnemu magistratu ali pa uredništvu tega lista, da se jim povrne rokopisi.

Iz šolske službe. Izprašana učiteljska kandidatinja gđ. Pavla Zavašnikova je pripuščena k šolski praksi na Viču. — Dež. šol. svet je potrdil, da se otvori II. razred ljudske šole društva „Mladika“ v Ljubljani in da se namesti v nji izprašana supletinija Cirila Pleškova. — Za ravnateljico meščanske šole v Radgoni je imenovan K. Freiberger, meščanske šole učitelj v Celju. Na njegovo mesto v Celju pa pride K. Lechner iz Radgone.

Razstava „Otrok“. Priprave za to razstavo „Splošnega slovenskega ženskega društva“ so že v polnem tiru, tako da bo razstava zares lepa in velika. Katalog, ki bo imel tudi več medicinskih, pedagoških in drugih praktičnih člankov ter nekaj črtic iz otroškega življenja, se že tiska. Razstava bo obsegala okoli 35 različnih skupin, ki bodo vse instruktivno in okusno sestavljene. Več slovenskih umetnikov je že poslalo svoje umotvore, tako da bo razstava „Otrok“ hkratu tudi mala umetniška razstava in bo že zaradi tega zanimiva. „Družba sv. Cirila in Metoda“ se udeleži razstave z deli svojih otroških vrtcev ter s slikami svojih šol, I. mestna deška šola in šentjakobska dekliška šola pa s svojimi učili ter z risbami in ročnimi deli učencev. Zavod za slepce iz Zagreba je tudi že poslal učila in dela svoja. Nekateri ljubljanski trgovci bodo začeli že te dni pripravljati v „Narodnem domu“ svoje oddelke. Razstava se otvori dne 8. septembra.

VIII. kongres slovenskih časnika-jev v Ljubljani. Kakor smo obveščeni, so se priglasi, da se udeležijo kongresa v Ljubljani, med drugimi tile odličnjaki iz izvenavstrijskih slovenskih dežel: grof Vladimir Aleksejevič Bobrinski, poslanec v ruski dumi, knez Nikolaj Nikolajevič Lvov, poslanec v ruski dumi, Aleksander Stepanovič Gižickij, poslanec v ruski dumi, Roman Dmovski, predsednik „Poljskega kluba“ v gosudarstveni dumi, dr. Adam Doboszyński soprogo, odvetnik v Krakovu, Ljudevit Straszewicz, urednik „Kurjera Poljskiego“ iz Varšave, Kazimir Puffke, urednik „Dziennika Poznańskiego“ iz Poznania na Pruskem, grof Henrik Potocki, iz Koniecpola na Ruskem, knez Zdzisław Lubomirski iz Varšave, plemič Antonin Zwan s Poljskega, sedaj v Marijinih varih, dr. Fr. Veselovsky soprogo, odvetnik v Trnovi na Ogrskem, grof Ziga Plater iz Bialerzawa na ruskem Poljskem, Milan Harmine soprogo, arhitekt v Budimpešti, in Svetozar Hurban-Vajansky znameniti slovaški pisatelj in časnikar iz Turč. Sv. Martina na Ogrskem. Končno se je našemu odboru prijavil, da se udeležijo kongresa, državni poslanec dr. Nikolaj Hlibovicki v družbi z dvema poslanecema iz gosudarstvene dume. Kot zastopnik „Russkega Slova“ v Moskvi in „Birževih Vedomosti“ se je priglasi „Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev“ dr. Lev Sokolovski-Karavajev, ki piše, da ima nalogo posvetiti največjo pozornost mestu in njegovi okolici ter o svojih vtiskih poslati listoma obširno poročilo.

Zopet nesreča s puško. S puško so se igrali dekleta, ki so delale pri grofu Barbotu na Dobu. Ena izmed deklet je pri tem pomerila v Tilko Lukek in jo zadela v obraz. Svinčena zrna so šla v glavo in močno ranila dekle. Prepeljali so jo v bolnišnico. Opozarjajte mladino, naj bo previdna!

Grozni starši. V vasi Almacellas na Španskem so orožniki našli v hlevu za kunee pri zakonskih Baji domačo 16letno hčer popolnoma nago in shujšano do kosti. Živinski starši so zaprli hčer v hlev takoj po prvem letu rojstva ter je dobivala s kunci enako hrano. Ko so jo našli, je deklica zbežala po vseh štirih na popolnoma enak način kakor kunce. Starše so zaprli. — Kakšna dežela je Španka, dobro vemo.

Medicinsko-znanstven kongres v Opatiji. Dne 28., 29. in 30. septembra zboruje v Opatiji četrti mednarodni talasoterapijski kongres (o morskih boleznih), ki mu bodo predsedovali profesorji Ernst v. Leyden in Kirchner iz Berlina, Albert Robin iz Pariza, Sir Weiser iz Londona, dr. Ljudevit Winteritz in dr. Dainer z Dunaja. Prvi tozadevni kongres se je vršil l. 1894. v Boulogne, drugi l. 1895. v Ostende in tretji l. 1903 v Biarritz. Poročevalci bodo imeli razna predavanja o vplivanju morskega podnebja na pljučno tuberkulozo, potem o morskih boleznih. Za kongresa se bodo priredile tri razstave, in sicer ena farmaceutičskih preparatov in medicinskih aparatov, druga starih in novih industrijskih izdelkov Istre in Dalmacije in tretja karakterističnih pokrajin iz teh dveh dežel.

Plavajoč sanatorij. Neka angleška tvrdka gradi zdaj ladjo, ki bo stala več ko dva milijona kron. Na tej ladji bodo napravili sanatorij in ga opremili z vsemi najmodernejšimi pridobitvami teh zavodov, zlasti za živčne bolezni. Imel bo ta sanatorij najrazličnejše vrste zdravilnih kopeli, bolniške sobe, prostore za gimnastične vaje, a tudi koncertno dvorano in gledališče ter velik salon za konverziranje.

Ladja bo mogla sprejeti 200-pasažirjev in bo navadno pred Opatijo, od tam pa pri mirnem vremenu križarila tja do Sredozemskega morja; dva zdravnik bosta neprestano na ladji. Povprečna cena za osebo bo znašala 40 kron na dan.

Previdnost pri uporabi svinčnikov! Pred kratkim je umrl mlad mož, ki si je ranil prst, ko je obrezaval svinčnik. Majhna zareza mu ni bila mar; šele drugi dan je postal pozoren, ko ga je jelo skeleti na prstu. Naslednji dan se je opazilo nevarno vnetje, ki se je razširilo po vsi roki in po levi strani oprsja. Poklicani zdravnik je konstatiral, da se je bolnik zastrupil z grafitovim prahom, ko je končal svinčnik. Bilo je že prepozno. — Na to nevarnost je treba opozoriti zlasti šolske mladež, ki ima tudi to navado, da svinčnik vtika v usta, ko ga rabi pri pisavi. Dognalo se je namreč, da je ta razvada povzročila semintja črevesno vnetje in druge notranje bolezni.

Šolsko zdravstvo.

Med je za otroke, ki naglo rastejo in so zaradi tega blodi in slabotni, jako dobra jed. Taki otroci kažejo poželjenje po sladkih jedeh. To poželjenje nastaja zaradi potrebe prinesiti telesu takih snovi, ki naglo in neposredno prehajajo v kri in tako posredujejo izdatnejšo premeno snovi; zato ne smemo z medom štediti. Posebno dobro je dati otrokom za zajtrk mleka oslajenega z medom, in dobrega domačega kruha. To je najbolj zdrav in najbolj prebavljiv zajtrk, posebno pozimi je taka hrana otrokom prikladna in koristna. Mleko s kruhom daje otrokom dobro hračo, med pa ogreva in krepi dihalo. Mnenje, da je med neprebavljiv, je napačno.

Pustite otroke se igrati na pesku. Nič zato, če si tudi malo pomazejo obleko in če si tuptam eden ali drugi naših malih nasuje malo peska v usta. Skrbeti treba, da je pesek čist, zrak čist in da otroke kdo nadzoruje. Begajo naj pa bosi po pesku, to jim posebno dobro do.

Sredstvo proti raku. Londonski listi poročajo, da se je zdravniku dr. Bellu posrečilo najti zanesljivo sredstvo proti raku. Po doktor Bellovi metodi igrajo glavno vlogo pri zdravljenju raka nekuhana jedila, kakor salata, jajca itd., pred vsem pa mravljinja kislina.

Razgled po šolskem svetu.

— **Stavko čeških šolskih otrok** pripravljajo dunajski Čehi, ako jim na Dunaju ne dajo javnih čeških šol.

— **Hrvaška ljudska šola v Pazinu** je imela pred 18 leti, ko so jo odprli, le 60 učencev in učenk. Danes jih ima že 330. Gotovo je to lep napredek.

— **Nemška šola v Bosni.** V Kreki poleg Dolne Tuzle ima ljudska šola poseben nemški oddelek, ki ga obiskuje — šest otrok tamkajšnjih uradnikov in domačih rudarjev. K stroškom prispeva tudi tuzlska občina.

— **Umrl je sloveči filozof in pedagog profesor Paulsen.**

— **Kitajci v Ameriki.** Kitajska vlada je sklenila, da pošlje vsako leto 109 dijakov študirat v Ameriko.

— **Kmetijski pouk** uvedejo prihodnje leto poizkusno v pruski vojski. Ta pouk je v Italiji že uveden in rodi dobre sadove.

— **Naslednik Wahrunda.** „Tagespost“ je zvedela, da bo za naslednika profesorja Wahrunda imenovan profesorjem cerkvenega prava na inomoškem vseučilišču dr. Valter Hörman pl. Hörbach.

— **Boj hrvaških vseučiliščnikov.** Iz Zagreba javljajo: Osrednji odbor vseučiliške mladine je izdal na kolege oklice, v katerem pravi, da hoče nadaljevati boj in ne prej odjenjati, dokler se ne ugodno zahtevam in ne zadobi vseučiliške zadoščenja. Načina bojevanja ni možno še določiti, za to naj bodo kolegi pripravljeni, da pridejo začetkom oktobra na občini dijaški shod na katerem se določi nadaljna taktika boja.

— **Prestolonaslednik za katoliško vseučilišče.** Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je zadnje čase opetovano obiskal Solnograd ter si v spremstvu višjega uradnika deželne vlade ogledoval razne večje hiše po mestu. V začetku se je mislilo, da si išče nadvojvodu primerno hišo za poletno bivanje, kar pa se je takoj poluradno zanimalo. Sedaj je znano, da išče prestolonaslednik primerno hišo, ki jo želi pokloniti klerikalcem za katoliško vseučilišče.

— **Varšavsko vseučilišče se zopet odpre.** Varšavsko vseučilišče je zaradi nemirov in štrajkov zaprto že dve leti. Kakor pišejo ruski listi, se vseučilišče zopet odpre. Dijaki se vpisujejo, vendar ne v tolikem številu, kakor pred dvema letoma. Glavni kontingent bodočih slušateljev bodo tvorili nepoljski elementi. Na ta način nameravajo Poljaki še nadalje bojkotirati varšavsko vseučilišče, ker se na tem predava ruski in ne poljski. Poljski voditelji so sklenili, da se poljski mladeži svetuje, naj ne pohaja varšavskega vseučilišča, marveč naj gre na druga ruska vseučilišča, kjer so bolji profesorji nego v Varšavi. Tam se more poljska mladina bolje naučiti ruskega jezika. Pred

dvema letoma je imelo varšavsko vseučilišče okoli 1500 slušateljev, sedaj jih bo imelo komaj tretjino. „Novoje Vremja“ pravi, da bo brzkone ruska vlada prisiljena zapreti varšavsko vseučilišče, ker se ne izplača trošiti toliko za tako malo število slušateljev. Poljaki zahtevajo, da bodi vseučilišče poljsko. Odtod prihaja bojkot.

— **Koliko šol vzdržuje Budimpešta.** Ogrska prestolnica vzdržuje 16 raznovrstnih šol, med temi 2 veliki realni, 3 višje trgovske šole, 2 višji dekliški šoli in gimnaziji, 1 obrtno risarsko šolo, 11 dekških meščanskih šol, 16 dekliških meščanskih šol, 90 ljudskih šol, 8 sirotišnice in šole društva za reševanje mladine, 66 zavodov za varstvo otrok, 7 trgovskih tečajev za ženske, 4 obrtniške šole, 6 šol za trgovske pomočnike, 44 šol za rokodelske pomočnike in 6 ponavljalnih šol. V vseh teh šolah poučuje 2361 učitelj in učiteljice, ki poučujejo skupno 82.897 učencev in učenk.

— **Kongres romunskih dijakov.** Iz Bukarešte poročajo, da bodo 20. septembra imeli tamkaj romunski dijaki vseh dežel, kjer bivajo Romuni, svoj kongres. Na tem kongresu bodo zlasti razpravljali o romunskih kulturnih stvarih.

— **Klerikalec in profesor Wahrund.** Po svoji brošuri, še bolj pa po gonji klerikalcev proti nji obče znani profesor Wahrund se mudi v kopališču Möders na Tirolskem. Kakor hitro so izvedeli klerikalci za njegovo bivanje, so se priklatili iz bližnje božjepoti Stifl ter priredili Wahrundu mačjo godbo ter mu grozili. Vsa zadeva je naznanjena orožništvu. Gostje v kopališču se čudijo sadovom klerikalnega hujškarjenja od strani tirolskih duhovnikov. Klerikalci so pač povsod enaki.

— **Šolske reforme.** Naučno ministrstvo si je stavilo še celo vrsto nalog, ki jih reši prihodnje mesece. Najprej se temeljito revidirajo učni načrti obstoječih gimnazij in realk ter se popolnoma izpremenijo. Istotako se revidirajo učne knjige ter sčasoma nadomestijo z novimi. Nadalje izda ministrstvo nove predpise za izpraševanje učiteljskega. Obenem z gimnazijami in realkami se reformirajo tudi učiteljske. Tudi glede disciplinarnih predpisov se izvrše že prihodnje leto temeljite izpremembe.

Z gospodarskega polja.

— **Obilo želoda** bo letos po Kranjskem. Tudi kostanji so dobro obrodili.

— **6,305.000 ljudi brez dela.** Gospodarska in denarna kriza v Ameriki hudo pritiska na delavstvo. Brez dela je 2,605.000 industrialnih delavcev, 1 milijon navadnih, 1 milijon transportnih in trgovskih, 200.000 rudarjev in pol milijona navadnih delavcev. To je po priliki toliko ubogega ljudstva, kolikor ima prebivalstva Hrvaška, Dalmacija, Bosna in Hercegovina ter Srbija.

— **Zasajanje novih vinogradov na Štajerskem.** Iz deželnih in državnih trtnic na Štajerskem se je oddalo letošnje spomlad okrog 1,788.000 ameriških ključic, 450.000 korenjakov in 720.000 cepilnih trsov. Ker so ameriške ključice letos dobro dozorele, ne bo drugo leto pomanjkanja trsja. Po javnih in zasebnih trtnicah je položenega v zemljo okrog devet milijonov trsja.

— **Letošnja sadna letina** se kaže po dosedanjih poročilih tako: 1. V Nemčiji bodo imeli letos pri vsem sadju srednje dobro letino. 2. V Švici je sneg in mraz dne 23. maja sadno drevje tako poškodoval, da ni upati na noben izvoz. 3. V Ameriki bodo imeli 70 do 80% polne letine, torej dobro letino. 4. V Bosni in Slavoniji bodo imeli navzlec gosencam in odpadcu sadja obilo češpelj. 5. Na Češkem bo mnogo jabolk, malo hrusk, letina češpelj bo srednja. 6. Na Štajerskem bo mnogo jabolk in mnogo češpelj. 7. Na Tirolskem bo mnogo jabolk, malo hrusk in mnogo češpelj. Enako na Sp. Avstrijskem.

— **Centralna posojilnica slovenska v Krškem** je imela dne 25. junija svoj občni zbor. Ravnatelj Ivan Lapajne je v svojem nagovoru med drugim omenjal: Centralna posojilnica v Krškem je krepka podpora „Okrajni posojilnici v Krškem“ in še nekaterim sosednim posojilnicam. Ustanovila se je tem in drugim posojilnicam slovenskim v podporo in to že takrat, ko na Slovenskem še nobene zadrugne zveze ni bilo. Vodili jo pri tem pa niso strankarski politični nameni, kakor marsikatero drugo zadrugno zvezo, ampak čisti narodnogospodarski nagibi, ki jih bo tudi v bodoče imela pred očmi, ko bo priporočala vsem Slovincem narodnogospodarsko in politično slogo. Marsikatera druga zadrugna zveza se pa hoče osobito posredno okrepčati s pospeševanjem našemu narodu škodljivih strankarsko-političnih tendenc, kar sicer nji začasno koristi, a je narodu v trajno pogubo. — Utegne se pa zgoditi, da se že toliko let razcepljeni Slovenci politično zopet zedinijo; takrat ne bodo pospeševali niti zadrugne zveze niti posamezne posojilnice in druge zadrugne več strankarske politike, zaradi katere so bile mnoge od njih ustanovljene. Takrat začne tudi mirno in uspešno delovanje vseh zadrugnih zvez, osobito tistih zadrug in posojilnic, ki se niso nikoli pečale s pospeševanjem take napačne politike. In k zadrugam ne nepristranske, čisto narodne politične barve spada od svoje ustanovitve naša „Centralna posojilnica slovenska“ v Krškem.

Njen nadaljni obstanek je opravičen zaradi tega, ker se je v zadnjem času v bližini Krškega, v savski in krški dolini, na bregovih Save, Krke in Mirne, na Kranjskem in Štajerskem v obsegu krškega in brežiškega okrajnega glavarstva osnovalo vse polno posojilnic in denarnih zavodov ter zadrug, katerih skupno število je že čez 50. Za te posojilnice in druge zadrugne utegne postati naša „Centralna posojilnica“ prejalislej potrebno središče, in sicer na eni strani vir za pokritje njih potreb, na drugi pa zakladnica ter shramba za njih preostanke. — Zadrugni deleži se obrestujejo po 4%.

— **Vladne odredbe za gospodarsko povzdigo Trentina in Primorja.** „Wiener Zeitung“ objavlja program posameznih državnih odredb za gospodarsko povzdigo italijanskega dela Tirolske in Primorja. — V uvodu se navaja, da je vlada odločila, da mora analogno akcijo za gospodarsko povzdigo kakor v Dalmaciji pričeti tudi v teh dveh deželah. Komisija, ki jo je ministrski predsednik imenoval, da izdela program za gospodarsko in kulturno pospeševanje teh dežel, je predložila izgotovljene predloge, ki jih je ministrski svet odobril. Najprej se imajo izvršiti najnujnejša dela. Program obsega načrte, ki so bili že prej določeni. Toliko v Primorju kolikor v italijanskem delu Tirolske se ima izpolniti cestno omrežje, železniški, poštni in brzojavni promet, telefonske in avtomobilne zveze. Istotako se ima v obeh deželah pospeševati poljedelstvo in obrt. Na polju bogočastne uprave se imajo uvesti razne olajšave za občine in obdanece; kar se tiče šolstva, se ima zlasti izpolniti poljedelski in ostali pouk, kakor bodo to zahtevale potrebe dežele. Končno se imajo v obeh deželah izvesti važne zdravstvene odredbe. Posebno skrb potrebuje Primorska od strani pomorske uprave z ozirom na nje obmorski položaj. Tu se imajo izpolniti in izboljšati obstoječe paroplovne proge ter dvigniti ribarstvo. Vlada namerava posamezne odredbe, v kolikor dopuščajo to finančna sredstva, izvesti v najkrajšem času. Program naštevata potem posamezna nameravana dela, tako n. pr. se imajo dograditi pristanišča na več krajih v obmorskih mestih, v tržaškem, rovinjskem, puljskem in lošinjskem pomorskem okraju, zboljšati obstoječi svetilniki, zgraditi novi, izpolniti zveze med kvarnerskimi otoki, pospeševati ribarstvo itd.

— **Naše ribarstvo.** Pišejo nam: Pogostoma je slišati pritožbe o pokončevanju rib posebno letos do zadnjega dobrodejnega dežja. Kako bi se dalo temu v okom priti, pač ni težko vprašanje. Vsaka tatvina ali poškodba, vsako zastrupljenje ali bodenje z orodjem naj bi se eksemplarčno kaznovalo z zaporom in obsodbo na odškodnino — pa bi bilo kmalu bolje. Če pojde tako dalje kakor zadnji čas, bodo naše vode kmalu brez rib. Se nekaj. Deželni zbor kranjski bo naposled vendar prišel do dela. Ali bi se ne dalo kaj izdatnega storiti za ribarstvo. V drugih deželah pospešujejo ribarstvu največjo pazljivost. Praga na pr. je za Vltavo kupila lansko leto za 100.000 K ribjega zaroda za oploditev. Kaj pa se stori pri nas? Morda bi vendar kazalo ustanoviti društvo, ki bi moglo ribarstvu kaj koristiti. Nekaj ljudi je vendar, ki se utegnejo stvari posvetiti.

— **Čistite zelje metuljevih jaje!** Na tisoč črno-pikastih metuljev obletata naše zeljnate sadike. Poglejte liste in videli boste kupčke, kakor proso debelih, rumenih jajčk. Iz teh se izležejo čez nekaj dni grde gosence, ki ogledajo zeljnate liste, da kažejo samo gola rebra. Ako hočete poleg svinjskih rebere pozimi prigrizniti okusnega zelja, preiskujte zeljnate liste in zmečkajte jajčeca. Boljše z enim pogledjem 50 jajčk ugonobiti, kakor pa ves dan obirati ostudne gosence.

— **Bob.** Ta hvaležna rastlina, ki jo štejemo med sočivje, pri nas rada uspeva, a premalo jo čislamo. Bob sadimo spomladi s fižolom okrog fižola, krompirja in korenja. Uspeva v vsaki zemlji in je izluščen in zabalen tečna hrana. Olupljen (sirov) in posušen na solne, potem zrezan in pražen kot prava kava, daje dobro slast in je redilen. Marsikje ga veliko goje in dajejo mleti. Ta moka, pomešana med domačo žitno moko daje slasten tečen kruh. Spoštujte stare domače pridelke! A. S.

— **Jabolčni olupki** so izvrsten dodatek vsakemu čaju. Olupki se na peči ali v peči do trdega posuše in spravijo v papirnati vrečici na suhem kraju, da ne splesnijo. — Kuhani olupki aromatično diše, delajo ves čaj slasten in okusen. Osobito za bolan želodec je to sredstvo prikladno, ker dela slast do jedi in pospešuje prebavlanje. Kdor ne verjame, naj poizkusi. Letos se lahko olupkov nabere na mernike. To je tudi domača ekonomija. A. S.

Raznoterosti.

× **Kongres slepcev.** Pretekli teden je zboroval v Manchesteru kongres slepcev. Udeleženci so bili iz vseh evropskih držav, pa tudi iz Indije, Avstralije, Amerike in Japonske. Predsednik Royle je pozdravil udeležence, ter humoristiško obžaloval, da ne more vseh videti. Potem se je razpravljalo, kako naj vlade posameznih držav skrbijo za slepce. Konstatiralo se je, da živi največ slepcev na Angleškem, kjer so jih našli približno 40.000. Zvečer so priredili slepci koncert s petjem in humorističnimi deklamacijami.

× **Hči ustrellila očeta.** Pri družini Amosa Polhemusa v Delmontu v Ameriki so vladali večni prepri. Kadar možu ni kaj uga-jalo, je žena godnjala, kadar je pa žena go-dnjala, se je mož smejal. V družini so vla-dale že dlje časa neznozne razmere, zaradi ka-terih je oče skoro poblašnel. Te dni je Polhemus prišel domov že najbrž z namenom, da pobije in postrelja vso družino. V kotu svoje sobe je opazil debelo gorjačo in hitel z njo v družinsko sobo, kjer je opazil svojo šestnajstletno hčer Alice; takoj je zavihel nad njo debel kol, da se je Alice pri priči onesvestila in zgrudila na tla. Ta trenotek je prišla v sobo tudi najsta-rejša hči Helena in grozila očetu, da ona na-pravi konec pretepu, če ne miruje. Oče se ni zmenil za njene opomine, temveč hitel v gor-nje nadstropje, kjer je spala mati z najmlajšim otrokom. Divjak je tudi nad ženo zavihel svoje orožje in jo udaril po hrbtu, da se je skrivila. Udarci je zadel tudi otroka v zibel. Dočim je še stal pri postelji svoje žene in se priprav-ljal na drugi mahljaj, da ženo ubije, se je pri-kazala na vratih Helena z besedami: „Vi ubi-jate svojo ženo, a hči svojega očeta.“ Sprožila je tri kroglice na Polhemusa, svojega očeta, ki je na mestu izdihnil. Streljanje in pobijanje v hiši je privabilo na lice mesta veliko sosedov. Hči je še držala kadeči se revolver, s katerim je ubila svojega očeta, v roki, ko jo je dospela policija aretirala. V svojo obrambo ni izpove-dala ničesar drugega, kot da so družinske raz-mere zahtevale, da se naredi konec takemu položaju. Da ni ona ustrelila očeta, bi mož svojo ženo gotovo ubil. Rajše je videla, da je mati živa, kot pa njen oče, ki se loti svoje žene.

× **2000 vrst rož.** Angleško rožno društvo priredi v londonskem botaniškem vrtu razstavo rož. Ta razstava poda popolno sliko o vrtnarski umetnosti glede kulture rož. Na razstavi bo videti tudi skoraj popolnoma črno rožo, dočim niso mogli vrtnarji še vzgojiti modre rože.

× **Velehrad na Moravskem** je obiskalo letos 160.000 romarjev in turistov.

× **Homatije na Turškem.** Grozna zmešnjava na Turškem se je v zadnjem času povečala zaradi dogodkov v tretjem armadnem zboru, ki jih je treba označiti kot vojaški upor iz političnih razlogov. Oficirji, ki so na čelu temu upor, so 13. pret. m. vročili konzular-skemu zboru v Monastiru spomenico, iz katere očitno izvira, da gre tu za mladoturško gi-banje. Kot Mladoturke se je najprej označevalo one moderne turške literarne kroge, ki so stali pod vplivom zapadnoevropske kulture. — Kakor je zapaziti povsod in zlasti v zadnjem času v vseh vzhodnoevropskih deželah, je literarno gibanje kmalu prešlo tudi na politično polje. Tako pojmujejo danes pod imenom Mlado-turkov vse one Turke, ki se vpirajo proti ob-stoječemu vladnemu sistemu in zahtevajo re-formo turške ustave in uprave po zapadno-evropskem vzorcu. Njih najbližji smoter je obnovenje konstitucije od l. 1876. — Turčija je namreč, kar vsi ne vedo — konstitucionalna država in ima svojo lepo sestavljeno konstitu-cijo. Le parlamenta ni, poslancev ni in se vlada zanjo le toliko briga, da brani konstitucijo — v državnem arhivu. To je vsa razlika! Kakor znano, je sedanji sultan Abdul Hamid II., ki je dne 31. avgusta 1876., odstranil zaradi dozdevne blaznosti svojega prednika in brata Murada V., sledil temu na prestolu, je pod vplivom liberalnega velikega vezirja Midhat-paše nekoliko mesecev po nastopu vladarstva, dne 23. decembra 1876., podelil konstitucijo, ki je uvedla državno zastopstvo in je oblu-bila vsem pešnikom pravno enakost. Ali že 5. februarja 1877 je bil Midhat-paša duša konstitucije, izgnan. Prvo zasedanje turškega parlamenta je bilo zato brezuspešno. Kmalu potem je sledila rusko-turška vojna, po kateri je zavladala v Carigradu popolna zmešnjava.

× **Bele sužnje.** Ogrska je dežela, kjer najbolj cvete trgovina z dekleti. To je v drugih deželah zelo kaznjivo, a na Ogrskem to ni tako hudo, pogosto se sploh ne kaznuje, ker se s tem poslom bavijo celo sami ministri! Tako so dokazali bivšemu ministru Polonyju, da je bil mešetar z dekleti. — Iz Budimpešte izgine vsako leto do 12 tisoč deklet, ki jih odpeljejo v razne „zavode“. A kje so madjarske de-vojke od drugod? Javne hiše v južni Ameriki in po balkanskih državah so polne madjark. Mešetariji služijo s tem blagom masten denar. Tako je lani dokazalo sodišče na Dunaju neki Riehl, ki se je bavila s tem poslom, da je imela na leto 3000 tisoč kron dohodkov. Na Ogrskem dobite takšnih pijavk na vsak korak, ki prodajajo ljudsko meso. To je strašno, a še strašnejše je, ako so takšni trgovci z ženskim mesom zaeno voditelji naroda, kakor je to na Ogrskem, kjer zasedajo takšni ljudje celo mi-nistrske stole.

Uradni razpisi učiteljskih služb.
Št. 1017. Kranjsko. 153 1—1

Na trirazredni ljudski šoli v Moravčah je stalno oddati učno mesto z zakonitim prejemki. Pravilno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom semkaj predlagati do 16. septem-bra 1908.

Prošilci za stalno namučenje, ki še niso stalno nameščeni na kranjskih javnih ljudskih šolah, morajo dokazati z državno-zdravniškim izpričevalom, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

O. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 16. avgusta 1908.

Slavnemu učiteljstvu se priporoča stara in znana gostilna pri

„Zlati ribi“.

Izborna kuhinja in klet. — Vsak petek raki in sveže morske ribe.

Za obilni obisk se priporoča
M. Rozman.

88 12—7

Zavod za graviranje in izdela-vanje kavčukastih štampiljev
Anton Černe
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.
Uradni in zasebni pečati iz kav-čuka in kovine, štampilje za datum, vsakovrstni klišeji, mo-50 nogrami itd. itd. 52 31
Ceniki gratis in franko.

Zalogo šolskih zvezkov
za Štajersko

(od dež. šol. sveta potrjeni z dne 3. oktobra 1899) za Kranjsko po F. Levčevim lepopi-sju iz najboljšega papirja, enakomerni čistimi črtami, pivnikom in poljubnim ovitkom priporoča 53 26—16

A. Umek v Brežicah in Krškem.
Uzorce na zahtevanje zastoj in franko.

Ivan Bonač
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6
(nasproti glavni pošti)
priporoča slav. šolskim vodstvom svojo trgovino papirja in šolskih potrebščin.

Velika zaloga vsakovrstnih šolskih zvezkov, papirja, črnila itd. itd.
Edina zaloga Hardtmutovih svinčnikov v korist družbe sv. Cirila in Metoda.
(Prosim blag. zahtevati cenovnik, katerega do-pošljem brezplačno.)

Risarska stojala
iz močne 1^a lepenke

po najnovejšem predpisu.
Velikosti I = 240 mm × 195 mm K 9—100 kom.
II = 280 mm × 200 mm „ 12— „ „
III = 350 mm × 250 mm „ 20— „ „
Močno izdelane zaponke za pritrdjenje predlog 100 kom. K 240. 152 4—1

Velika knjigovoznica.
Točna in solidna postrežba. Nizke cene.

P. n. učiteljstvu in sl. občinstvu se priporoča
Kavarna Evropa
v Ljubljani, na Dunajski cesti.
Na razpolago je „Učiteljski Tovariš“ in vsi drugi slovenski in velika izbira tujih časopisov. — Za točno postrežbo in dobro pijačo je kar najbolje preskrbljeno.
Anton Tonejc,
27 26—18 kavarnar.

Vljudno priporočam p. n. učiteljstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam svojo že mnogo let obstoječo in sedaj na novo izvrstno pre-urejeno

knjigovoznico
Jos. Dežman
Ljubljana, Sv. Petra nasip šte. 7.

Izvršujem vsa dela, od preprostih do najfinjših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter iz-vrševanje vseh raznih del, ki spadajo v knjigovozsko stroko.

Cene sigurno najnižje.

Pri večjih naročilih znaten popust, oziroma pla-čam poštino od pošiljatev z dežele. Tako da naročnik radi pošiljatev nima nikakih stroškov. 83 26—11

Platno,
volneno blago in sukno, v vseh mo-gočih širinah in dolžinah, jako močno, šifon, croise, francoski beli in barvast satin, robci, brisače, bele in bar-vaste garniture za domačo porabo, oprave za neveste, vseskoz solidno blago, priznana najboljša dobava lastne manipulacije.

A. F. Fialka,
specijalna veletrgovina v Treuštatu pod Radhostem (Morava).
Vzorec in ceniki franko. — Tovarniške cene.
Ustanovljeno leta 1875. 88 13—11

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko)

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigo-101 13 6 tržih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakonik** (IV. zvezek Prav-nikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvar-nim kazalom, obsegajoči XII in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8—
2. **Odvetniška tarifa**; določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80
3. **Zakonik o javnih knjigah**, zemljiških itd. (V. zvezek Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slo-venskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v dveh delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60
popolno v platno vezana K 6—
4. **Vzglede predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolokvina in vpisnina. Broširano K 1—
5. **Kolokvina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Stenska tabela na močnem papirju. 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“,

ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K 40

Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjižici K 80

Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna po-sebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K 80

Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in ured-bi ter o zlozbi zemljišč**. 1908. Mehko ve-zano K 2—

Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o polj-ski okvari**. 1908. Mehko vezano K 80

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštenu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunajo le resnični in poštni izdatki; pri na-ročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kup-nina in 10 vin. poštne v gotovini ali poštne znamkah.

Kolega!
Svetujem Vam, da kupite svoji soprogi, s čimer ji na-pravite veselje.

Hočete?
Naročite ji krasno in praktično sukno za krilo. Čujta, kaj piše gea. učite-ljica Friš-ova iz Slatenice: „Jaz sem popolnoma zadovoljna: v dokaz služi to, da sem izmed osem kosov, ki ste mi jih poslali na izber, izbrala sedem.“

A glejte, kako so cenene:
1 kos sukna za celo strupano krilo K 1-30
1 „ „ „ krilnjak „ „ 2—
1 „ „ „ vrtlo „ „ 2-40
1 „ „ „ lepše „ „ 3—
1 „ „ „ prav lepo „ „ 3-40

Naročite takoj po povzetju od trdke

Adolf Buchta v Kamenci, p. Sadek v Poličky, Češko. 113 26—8

JAN BAŠTA
v Schönbachu pri Hebu (Češko),

sloveča trdka za dobavo godal, svetovnoznana zaradi svoje vaestranske priznane solidnosti, priporoča p. t. eg. učiteljem in zborovodjem svoje neprekoaljive koncertne in orkestralne gosle, viole, čele, base, citre, kitare prvega reda ugodno doneče in prijetnih tonov z lesenimi ali kovinskimi stroji, dobre in trpežne strune za vsa godala, mojstrske gosli z lepim lokom in leseno škatuljo (9, 10, 12, 15 gl.). Ceniki gratis in franko.

Najugodnejša prilika za na-kup. Vsaki instrument se pred odposiljanjem strokov-njaško preizkusi.
Stare gosli in čela se zamenjuje za nove. Prva prodaja gramofonov in najpopol-nejših ploč.
Veleocenjeni gospod!

Poslane gosli so me po svoji ukusni obliki in valed prijetnega glasu popol-noma zadovoljile! Mislim, da je dolžnost vsakega zavednega čeha, da naroči svoje potrebe pri Vaši cenji firmi, ki ne more ž njo tekmovali nobena inozemska trdka. Želim Vam mnogo uspeha in ostajam prijateljsko vdani
Fr. V. Mohapl, ravnatelj.
L. 29./XII. 1906.

Ne kupujte pod roko od prekupeev, obrnite se najprej in naravnost na našo trdko!

P. T. Jan Bašta, Schönbach! 89 18—11
Morem Vam sporočiti, da mi užaja poslani bas radi lepega glasu in primerne cene. Pošiljam Vam zadnje odplačilo z zagotovilo, da ste me popolnoma zadovoljili.
Borovany u Olešnice, 2./I. 1908.

A. Zimmermann, ravnatelj.

Na tisoče pohvalnih pism svedoči gg. učiteljem in zborovodjem o kakovosti in primernosti mojih instrumentov.

Ustanovljeno 1842. Električna sila. Telefon 154.

BRATA EBERL

tovarna oljnatih barv, laka in firneža
v Ljubljani, Miklošičeve ulice 6
nasproti hotela „Union“

priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi njiju priznana najboljši, črni, medli 19 52—35

lak za šolske table.

Naročajte in priporočajte

šolske zvezke

slovenskega izdelka!

Založnik A. Slatnar v Kamniku.

Zaloga v Ljubljani pri V. Kenda, V. Petričiču, Fr. Igljuču in dr. ter pri trgovcih po deželi. 147—12 (3)

Union-ur

katerih tvornice delničar sem in edini zastopnik za vso Kranjsko, ter zastopnik ur Schaff-hausen, Klassig in Glashütte.

Velika zaloga zlat-nine, srebrnine in dragocenih kamnov, kakor blaga od srebra in kinasrebra

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani
Prešernove ulice
nasproti frančiškanskemu samostanu.

Odlikovana
Prva kranj. tvornica klavirjev

Ljubljana, Hilserjeve ulice št. 5
blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa pod-nebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samoigralne

za gotov denar, na delna od-plačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje. 28 52—30

Največja tvornica na jugu Avstrije

Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.

Odlikovane z zlatim zaslužnim križem s krono.

C. kr. privil. tovarne

orgelj in harmonijev
Jan Tuček, Kutna gora
(Češko) 25 26—1

stavi in dobavlja orglje vseh velikosti, sistemov in slogov, harmonije s stuskalnim in sesalnim sistemom (Cottage-orglje), klavirje in pianine najmodernejših konstrukcij.

3 do 5letna garancija. Ustanovljene l. 1869.

Nizke cene. Tudi na obroke.

Tovarna je postavila že nad 6000 instrumentov.

Ilustrirane prospekte orgel, cenike harmonijev in klavirjev gratis in franko.